

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

## || ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

അംഗദഗന്ധമാദനാഭ്യാമാശ്വാസിതാനാം വാനരാണാം പുനഃ  
സോത്സാഹമൻവേഷണേ പ്രവൃത്തിഃ

അമാംഗദസ്തദാ സർവ്വാനു  
വാനരാനിദമബ്രവീത് |  
പരിശ്രാന്തോ മഹാപ്രാജ്ഞഃ  
സമാശ്വാസ്യ ശനൈർവചഃ || 4.49.1 ||

വനാനി ഗിരയോ നഭ്യോ  
ദുർഗാണി ഗഹനാനി ച |  
ദരീ ഗിരിഗുഹാശ്ചൈവ  
വിചിതാഃ സർവമന്തതഃ || 4.49.2 ||

തത്ര തത്ര സഹാസ്യാദി -  
ർജ്ജുനകീ ന ച ദൃശ്യതേ |  
തഥാ രക്ഷോഽപഹർതാ ച  
സീതായാശ്ചൈവ ദുഷ്ക്രൂതീ || 4.49.3 ||

കാലശ്ച നോ മഹാൻ യാതഃ  
സുഗ്രീവശ്ചോഗ്രശാസനഃ |  
തസ്മാദ് ഭവന്തഃ സഹിതാ  
വിചിൻവന്തു സമന്തതഃ || 4.49.4 ||

വിഹായ തന്ദ്രീം ശോകം ച  
 നിദ്രാം ചൈവ സമുത്ഥിതാം |  
 വിചിനുധ്യം തഥാ സീതാം  
 പശ്യാമോ ജനകാത്മജാം || 4.49.5 ||

അനിർവേദം ച ദാക്ഷ്യം ച  
 മനസശ്ചാപരാജയം |  
 കാർയസിദ്ധികരാൺയാഹു -  
 സ്തസ്മാദേതദ് ബ്രവീദ്യഹം || 4.49.6 ||

അദ്യാപീദം വനം ദുർഗം  
 വിചിൻവന്തു വനൗകസഃ |  
 വേദം തൃക്ത്യാ പുനഃ സർവം  
 വനമേവ വിചിൻവതാം || 4.49.7 ||

അവശ്യം കുർവതാം തസ്യ  
 ദൃശ്യതേ കർമ്മണഃ ഫലം |  
 പരം നിർവേദമാഗമ്യ  
 നഹി നോൻമീലനം ക്ഷമം || 4.49.8 ||

സുഗ്രീവഃ ക്രോധനോ രാജാ  
 തീക്ഷ്ണദണ്ഡശ്ച വാനരാഃ |  
 ഭേതവ്യം തസ്യ സതതം  
 രാമസ്യ ച മഹാത്മനഃ || 4.49.9 ||

ഹിതാർഥമേതദുക്തം വഃ  
 ക്രിയതാം യദി രോചതേ |  
 ഉച്യതാം ഹി ക്ഷമം യത് തത്  
 സർവേഷാമേവ വാനരാഃ || 4.49.10 ||

അംഗദസ്യ വചഃ ശ്രുത്യാ  
 വചനം ഗന്ധമാദനഃ |  
 ഉവാച വ്യക്തയാ വാചാ  
 പിപാസാശ്രമവിന്നയാ || 4.49.11 ||

സദ്യശം ഖലു വോ വാക്യ -  
 മംഗദോ യദുവാച ഹ |  
 ഹിതം ചൈവാനുകൂലം ച  
 ക്രിയതാമസ്യ ഭാഷിതം || 4.49.12 ||

പുനർമാർഗാമഹേ ശൈലാൻ  
 കന്ദരാംശ്ച ശിലാംസ്തമാ |  
 കാനനാനി ച ശൂന്യാനി  
 ഗിരിപ്രസ്രവണാനി ച || 4.49.13 ||

യഥോദ്ദിഷ്ടാനി സർവാണി  
 സുഗ്രീവേണ മഹാത്മനാ |  
 വിചിൻവന്തു വനം സർവേ  
 ഗിരിദുർഗാണി സംഗതാഃ || 4.49.14 ||

തതഃ സമുത്ഥായ പുന -  
 ര്വാനരാന്യേ മഹാബലാഃ |  
 വിന്ധ്യകാനനസങ്കീർണാം  
 വിചേരുർദക്ഷിണാം ദിശം || 4.49.15 ||

തേ ശാരദാഭ്രപ്രതിമം  
 ശ്രീമദ്രജുതപർവതം |  
 ശൃംഗവന്തം ദരീവന്ത -  
 മധിരൂഹ്യ ച വാനരാഃ || 4.49.16 ||

തത്ര ലോധ്രവനം രമ്യം  
 സപ്തപർണ്ണവനാനി ച |  
 വിചിൻവന്തോ ഹരിവരാഃ  
 സീതാദർശനകാക്ഷിണഃ || 4.49.17 ||

തസ്യാഗ്രമധിരൂഢാസ്തേ  
 ശ്രാന്താ വിപുലവിക്രമാഃ |  
 ന പശ്യന്തി സു വൈദേഹീം  
 രാമസ്യ മഹിഷീം പ്രിയാം || 4.49.18 ||

തേ തു ദൃഷ്ടിഗതം ദൃഷ്ട്വാ  
 തം ശൈലം ബഹുകന്ദരം |  
 അധ്യാരോഹന്ത ഹരയോ  
 വീക്ഷമാണാഃ സമന്തതഃ || 4.49.19 ||

അവരുഹ്യ തതോ ഭൂമിം  
 ശ്രാന്താ വിഗതചേതസഃ |  
 സ്ഥിതാ മുഹൂർതം തത്രാഥ  
 വൃക്ഷമൂലമുപാശ്രിതാഃ || 4.49.20 ||

തേ മുഹൂർതം സമാശ്വസ്താഃ  
 കിഞ്ചിദ്ഭഗ്നപരിശ്രമാഃ |  
 പുനരേവോദ്യതാഃ കൃത്സ്നാം  
 മാർഗിതും ദക്ഷിണാം ദിശം || 4.49.21 ||

ഹനുമത്പ്രമുഖാസ്താവത് പ്രസ്ഥിതാഃ പ്ലവഗർഷഭാഃ |  
 വിന്ധ്യമേവാദിതഃ കൃത്യാ വിചേരുശ്ച സമന്തതഃ || 4.49.22 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ  
 കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||